

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Om Lögnens Fader

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Om Lögnens Fader", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1834_536-com-shoot-idm61.pdf (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

ganske vist.

Verselinjerne, der her er sat op som et citat, er formodentlig forfattet af Grundtvig selv. De findes også i en kladder til salmen "Vor Kirke-Dør vel lukkes op", nr. 44 i *Sang-Værk 1 1837* (jf. Grundtvig 1944-1964, bind 6, s. 19).

rimelige, retfærdige.

forfædrenes tro.

hvis.

de, der afviger fra den rette mening el. tro (modsat de ortodokse). Her sigtes til H.G. Clausen, H.N. Clausen og deres tilhængere.

rimelige, retfærdige.

håb om den evige frelse.

hvis.

virkelig.

for sine børns skyld.

for os.

nødvendigvis.

omtalen af djævelen; vurderingen af djævelen.

hvis.

på.

position som statsborgere. Grundtvig havde et ønske om, at skille den åndelige verden fra den statsborgerlige. Det åndelige (troen) skulle frisættes, og statskirken skulle blot være en 'borgerlig' økonomisk-juridisk ramme om de forskellige menigheder og trossamfund.

dvs. vildreden, forvirringen.

de samfundsmæssige forhold.

ophævelse.

dvs. vildreden, forvirringen.

som om.

i orden.

passer.

til.

kan nu være (optativ).

på baggrund af.

af.

sigter til W.F. Engelbreths afhandling *Sendebrev til Højærværdige Hr. Dr. theol. Prof. Clausen, i Anledning af hans Afhandling om Djævelen og Forsagelsen af Djævelen ved Daaben* (1834) og L.N. Boisens pjece *Om Læren om Djævelen og Forsagelsen af Djævelen. Et Forsvarsskrift imod 'Tillægsbetragtninger' over samme Gjenstand i Maanedsskrift for Litteratur* (1834).

som en troslære, dogmatik.

nødvendigvis.

tydeligt, indlysende.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

eksistens som personligt væsen.

troslære, dogmatik.

morder.

ud af sit eget indre.

uforbeholdne; sandfærdige.

troslære, dogmatik.

ord, der anvendes af lærere i den lærde skole (her: universitetet).

afbryde brat, gøre kort proces.

blev angrebet, kritiseret.

eksistens som personligt væsen.

overfladisk.

totale krig, krig på liv og død.

himmelstrøg.

eksistens som personligt væsen.

en selvfølge.

forklarede kampen i verden som stammende fra.

dvs.

(lærd) pedanteri; bedrageri.

dvs.

ganske vist; bestemt, afgjort.

bestemt, afgjort.

forestår dog alligevel det vanskeligste; ordsprog, jf. Mau 1879, nr. 973.

de, der afviger fra den rette mening el. tro (modsat de ortodokse). Her sigtes til tidens rationalister med H.G. Clausen og H.N. Clausen i spidsen

nødsaget til af hensyn til deres samfundsmæssige stilling.

nødvendigvis.

værste.

dvs. vrøvl.

den, der afviger fra den rette mening el. tro (modsat den ortodokse).

dvs. syntes.

tvinge ordene (på en søgt måde).

hvis.

samfundsmæssige.

modbevise.

eksistens.

modbevise.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

dvs. hellere.

lokke os bort fra, få os til at opgive.

undtagen.

dvs. længere.

eksistens.

de, der afviger fra den rette mening el. tro (modsat de ortodokse). Her sigtes til H.G. Clausen, H.N. Clausen og deres tilhængere.

herhjemme, dvs. i Danmark.

kæfte op.

fornuftsstridig; usandsynlig.

eksistens.

tillempes os, tilpasse os.

vildfarelse.

sådan.

ved.

sandsynligheden.

eksistens.

fornuftsstridig; usandsynlig.

eksistens.

fornuftsstridig; usandsynlig.

helt.

følgeslutningen.

uforeneligheden; uforsonligheden.

uforenelig; uforsonlig.

Modsigelsens grundsætning kaldes også kontradiktionsprincippet og er en logisk regel, der siger, at man ikke på samme tid kan bekræfte og benægte et udsagn. Denne logiske regel havde afgørende betydning for Grundtvig (jf. Høirup 1949).

de, der afviger fra den rette mening el. tro (modsat de ortodokse). Her sigtes til H.G. Clausen, H.N. Clausen og deres tilhængere.

lade stå uafgjort, lade passere (uden indvendinger).

det fornuftsstridige og usandsynlige.

eksistens.

muligvis: tænkere på fri hånd, dvs. spekulative tænkere (ordet findes ikke belagt i *Ordbog over det danske Sprog*). Grundtvig sigter formentlig til dem, han andre steder kalder "Heterodoxer", bl.a. H.N. Clausen.

uforeneligheden; uforsonligheden.

uforenelig; uforsonlig.

martyrglorie, sejrskrans.

sandsynligvis.

Grundtvig, N. F. S., *Grundtvigs værker*,

blå som flammerne fra brændende svovl.

ifølge.

tyder på, er tegn på.

ond, ussel gerning.

tyder åbenlyst på, er åbenlyst tegn på.

morder.

udmærket.

variant af ordsproget "To kan lyve den Tredie i Galgen", jf. Grundtvig 1845, nr. 1.704, og Mau 1879, nr. 10.355. 'Skjelmer' betyder 'gavtyve' eller 'slyngler'.

eksistens.

ganske vist.

udgør.

ganske vist.

udrede, redegøre for.

eksistensen.

uforenelige; uforsonlige.

hvad, der er sædvanligt nu.

onde, lede.

ret som statsborgere.

unægteligt, ganske rigtigt.

overfladiske.

variant af ordsprog, jf. Grundtvig 1845, nr. 366, og Mau 1879, nr. 9.571.

ligefrem.

eksistens.

de, der afviger fra den rette mening el. tro (modsat de ortodokse). Her sigtes til H.G. Clausen, H.N. Clausen og deres tilhængere.

eksistens.

variant af ordsproget "Hold for Øinene, saa kan Ingen see dig!", jf. Grundtvig 1845, nr. 2.247, og Mau 1879, bind 2, s. 612.

afholder sig fra.

af hvilken (kunst).

afgjort, bestemt.

Anvendt litteratur

- Grundtvig, N.F.S. (1845) *Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig*. København
- Boisen, L.N. (1834) *Om Læren om Djævelen og Forsagelsen af Djævelen. Et Forsvarsskrift imod 'Tillæggsbetragtninger' over samme Gjenstand i Maanedsskrift for Litteratur, Sjette Aarg. 1ste Hefte.*

København

- Engelbreth, W.F. (1834) *Sendebrev til Højærværdige Hr. Dr. theol. Prof. Clausen, i Anledning af hans Afhandling om Djævel læren og Forsagelsen af Djævelen ved Daaben*. København
- Grundtvig, N.F.S. (1944-1964) *Grundtvigs Sang-Værk. Samlet udgave*, udg. af Uffe Hansen, Ejnar Skovrup, Th. Balslev & Ernst J. Borup, 1-6, bind 6 (1956-1964): *Varianter, noter og registre*. København
- Høirup, Henning (1949) *Grundtvigs Syn paa Tro og Erkendelse. Modsigelsens Grundsætning som teologisk Aksiom hos Grundtvig*. København
- Mau, Edvard (1879) *Dansk Ordsprogs-Skat*, bind 1-2. København